

valteren eller Toldforvalteren eller en anden Mand, thi det er jo noget, som i den Grad er lidet indviklet Jura, at en Mand, som nogenlunde kan læse og skrive og forstaa en Lov, kan udføre det; det er noget, som slet ikke behøver at høre ind under Dommerembedet; det kan i alt Fald bestyres af den Embedsmand, som er Herredsfoged, Byfoged eller Politimester. Saa er der Tinglæsning; det kan ogsaa foregaa, uden at Dommeren behøver at befatte sig dermed. Der er jeg enig med det ærede Medlem for Kalundborg (Krabbe) i, hvad han sagde, at Tinglæsningen trænger til at blive ømdannet ret radikalt; det er en ret reaktionær Institution, som i høieste Grad tager Sigte paa at værne om Kapitalen og dens Interesser; det er en ret konservativ Institution. Selvfølgelig vil ingen berøve Kapitalen noget, men den nævnte Institution er saa indviklet og kostbar, og det behøves slet ikke.

Saa er der Fogedforretningerne. Og saa dette Hverv ønsker jeg bort fra Dommeren, for at han kan dømme mere uhildet; thi det virker absolut uheldigt, at den paagældende Embedsmand snart skal optræde som Herredsfoged, snart som Dommer, snart afsige Kendelse som Foged, snart som Dommer; det er absolut uheldigt, at han skal baade være Dommer og Foged paa en Gang, og der sker ingen Skade ved, at disse Ting blive skilte ad. Man kan sige, at det bliver en Trossag. Ja, lad det saa kun kaldes en Trossag. Hvad er det, Fogeden faar med at gøre? Ja, der er jo for det første det, at han skal udpante for Skatter for faste Afgifter, som en Mand skal svare ifølge bestaaende Love. Der følger Fogedforretningen ganske af sig selv; der skal der ikke afsiges nogen Kendelse eller ske den Slags Ting; det er Penge, som maa betales. Det samme er Tilfældet, naar der er faldet Dom over Ting, som skulle betales; da skal den paagældende betale, hvis han kan, og da maa den paagældende Embedsmand optræde og inddrive Pengene hos Manden, og betaler han ikke, maa han gaa til at gøre Udlæg i hans Ejendele. Noget andet er det ganske vist med saadanne Fogedforretninger, hvor de saa at sige skride over i privatets Interesser, hvor Rekvirenten kommer og forlanger Fogedens Hjælp for at faa sine Krav opfyldte. Der er mange Arter af den Slags. Vi kunne tage f. Eks. det Tilfælde, at en Mand vil smide en Lejer ud af et Hus. Selvfølgelig skal en Mand, der ejer et Hus, ikke have en Lejer siddende

i Huset uden at faa Betaling derfor; men der er der Spørgsmaal, om Udsættelsen ikke kunde foregaa paa en noget mere hensynsfuld Maade; man kunde sige, at naar en Mand ikke kan skaffe sig Tag over Hovedet, maa han henvende sig til den vedkommende Kommune og sige, at den skal skaffe ham Tag, og først naar det er sket, skal Udsættelsen finde Sted. Saadanne Udsættelser foregaa mange Gange ret hensynsløst, men der sker ingen Skade ved, at saadanne Fogedforretninger først afholdes, naar der er gaaet saa lang Tid hen, at Kendelsen kunde indankes for Dommeren. En saadan Kendelse bør ikke kunne afsiges paa Stedet af vedkommende Fogedassistent eller Fogeden selv; det hender tidt, at saadan en ung Assistent møder med en skreven Kendelse fra Kontoret, det er virkelig uheldigt, og der vilde ingen Skade ske ved en Opsættelse. Der er ogsaa det Tilfælde, at en Mand møder og udpanter for Prioritetsrenter, som ikke ere blevne betalte i rette Tid eller lignende. Ja, det er selvfølgelig meget behageligt for Kapitalisten, at han, hvis der sker en eller anden Fejl, i en Fart kan sætte sig i Besiddelse af sit Pant, men det er ikke saa behageligt for mange andre, at de staa saa at sige værgeløse, og dette er ogsaa Tilfældet efter Lovforslaget her. Naar Rekvirenten forlanger Eksekution, saa kan Rekviritus — tror jeg det hedder i det juridiske Sprog — ganske vist faa Lov til at fremsætte Indvendinger, men Kendelsen afsiges paa Stedet, og den lyder i Reglen paa, at der enten bliver gjort Arrest, eller ogsaa bliver han sat fra Gaard og Hjem, og saa er han henvist til en Gang i Tidens Løb at søge Erstatning. Men det kan komme paa en Tid, hvor det betyder denne Mands Ruin, det kan ske foran Høsten for en Landmand, eller for en Købmand eller Fabrikant paa et Tidspunkt, hvor han skal levere Varer; saa standser det hele, og Mandens Velfærd staaar paa Spil. Der skete ikke nogen Skade ved, at det fik Lov at vente 2—3 Dage, indtil Kendelsen kom ind og blev appelleret til Dommeren. Det vilde være heldigt, om det blev ordnet saaledes. Som det nu er, have vi ikke faa Eksempler paa, at en Mand, uden at der i Virkeligheden var Grund dertil, er bleven ruineret. Vi Landmænd ere i Reglen ret letsindige; vi skrive ganske rolig under paa 2den og 3die Prioritets Panteobligationer, at vi ikke blot skulle betale Renterne til visse bestemte Terminer, men at vi ogsaa skulle betale hele Beløbet, hvis vi nogen Sinde blive i